

Onderwerp

Vervangingsopgave DRIS-display 2022-2032

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

DRIS (Dynamische Reis Informatie Systemen)-displays voorzien (bus)reizigers op de haltes van informatie over de actuele vertrektijden van de bussen en eventuele verstoringen. Sinds 2009 zijn er in totaal 1.339 DRIS-displays binnen de OV-concessiegebieden van de provincie Zuid-Holland geplaatst.

Het overgrote deel van de huidige systemen (ca. 1.250 stuks van het totale DRIS areaal) naderen het einde van hun levensduur en kunnen omwille van de aanbestedingswetgeving binnen het bestaande contract niet meer vernieuwd worden (afloop contract eind december 2021). Vanwege het naderen van het einde van de levensduur van deze systemen, is er een behoefte ontstaan om verdere invulling te geven aan de toekomst van DRIS-displays. De invulling hiervan wordt gedaan in de DRIS-visie. Deze schetst heldere kaders voor het aanbieden van actuele reisinformatie via DRIS-displays op bushaltes en knooppunten in de provincie Zuid-Holland voor de komende tien jaar.

Uit deze DRIS-visie blijkt dat reizigers DRIS-displays bij de haltes waarderen en er gebruik van maken. De aanwezigheid van een DRIS-display bevestigt de reiziger dat hij/zij op de goede weg is en/of helpt bij het vinden van een (bus)halte. Alle DRIS-displays zijn toegankelijk voor iedereen. Tevens biedt het bij verstoringen en omleidingen de mogelijkheid om reizigers actief van extra informatie te voorzien. Daarnaast leveren DRIS-displays qua voorzieningenniveau een positieve bijdrage aan de waardering en beleving van het openbaar vervoer.

Voorgesteld wordt om in totaal 884 nieuwe DRIS-displays binnen de OV-concessiegebieden van de provincie te plaatsen. Dit betreffen haltes op knooppunten, R-net haltes en reguliere haltes. Met het nieuwe DRIS-areaal, met minder aantallen dan nu bij de haltes staan, wordt 87% van het aantal instappers van alle haltes per maand bedient met een DRIS-display (2,25 miljoen reizigers per maand binnen de OV-concessiegebieden van de provincie Zuid-Holland). Dit is een stijging van 2% ten opzichte van het bereik van het huidige DRIS-areaal.

Voor dit voorstel is een investeringsbudget opgenomen van € 10,6 mln in het Kaderbesluit Bereikbaarheid 2022, welke ter besluitvorming voor ligt in de PS vergadering van 14 juli. Het geraamde benodigde beheerbudget voor dit nieuwe DRIS-areaal past binnen de reeds beschikbare middelen voor DRIS-displays binnen de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland en behoeft daartoe geen aanpassing.

Inhoud

Voorgeschiedenis

Sinds 2009 zijn er verschillende DRIS-displays binnen de provincie Zuid-Holland geplaatst. De eerste systemen binnen het totale DRIS areaal (1.250 stuks) naderen het einde van hun levensduur en een deel van de huidige contracten kan, omwille van aanbestedingswetgeving, niet meer verlengd worden (eind december 2021). Vanwege het naderen van het einde van de levensduur van deze systemen, is er een behoefte ontstaan om een invulling te geven aan de toekomst van DRIS-displays. Deze invulling bestaat uit het scheppen van heldere kaders voor het aanbieden van actuele reisinformatie via DRIS-displays op bushaltes en knooppunten in Zuid-Holland voor de komende tien jaar.

In 2020 is de provincie gestart met een onderzoek van de huidige DRIS-contracten en afwegingen voor de vervangingsopgave: een DRIS-visie (zie bijlage).

Provincie geëigende partij voor aanbieden van reisinformatie.

Als openbaar vervoerautoriteit is de provincie verantwoordelijk voor het stads- en streekvervoer in haar OV-concessiegebieden. Dit is geregeld in artikel 20 van de Wet Personenvervoer 2000. Daarnaast is in de Wet Gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (2003) en het bijbehorende addendum, gesteld dat de OV-autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het verschaffen van reisinformatie over de toegankelijkheid voor het openbaar vervoer. Tevens staat in deze wet dat actuele informatie op de halte voorzien moet zijn van auditieve ondersteuning. In het project NDOV hebben het Ministerie van IenW, de OV-autoriteiten en vervoerders, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, de voorwaarden voor het beschikbaar stellen van gegevens voor statische en actuele reisinformatie vastgesteld. De OV-autoriteiten zijn daarmee de geëigende partij voor het aanbieden van actuele reisinformatie bij de haltes. Actuele en juiste reisinformatie is immers erg belangrijk voor OV-reizigers, vooraf en tijdens de reis.

DRIS-displays zijn nuttig

Uit de bijgevoegde DRIS-visie blijkt dat reizigers DRIS-displays bij de haltes waarderen en er gebruik van maken. De aanwezigheid van een DRIS-display bevestigt de reiziger dat hij/zij op de goede weg is en/of helpt bij het vinden van een (bus)halte. Een DRIS-display is toegankelijk voor iedereen. Tevens biedt het bij verstoringen en omleidingen de mogelijkheid om reizigers actief van extra informatie te voorzien. Daarnaast leveren DRIS-displays qua voorzieningenniveau een positieve bijdrage aan de waardering en beleving van het openbaar vervoer.

De smartphone volstaat niet als enige bron voor reisinformatie, maar is complementair aan DRIS-displays. Ten eerste zijn de applicaties (app) nog niet voldoende geschikt, zeker niet waar het gaat om gebruik op knooppunten (meer haltes). Ten tweede heeft niet iedereen een smartphone of kan uit de voeten met de zoekhandelingen (o.a. account aanmaken) voor het vinden van de juiste reisinformatie. Dit nog afgezien van mogelijk verstoord of ontbrekend 'mobiel bereik'. Met de nieuwe DRIS-displays sluiten we niemand uit van actuele reisinformatie. DRIS-displays voorzien op een directe manier in de informatiebehoefte van OV-reizigers, en dat ook nog toegespitst op de individueel gekozen busroutes. Daarmee blijft de smartphone een aanvullende voorziening. Dit geldt naar verwachting in ieder geval nog voor de komende 10 jaar.

DRIS-displays in de provincie Zuid-Holland

Sommige DRIS-displays staan al tien jaar op dezelfde locatie, terwijl het lijnennet onderhevig is aan wijzigingen en de situatie rondom en het gebruik van een halte veranderd kan zijn. Dit is een reden om bij een vervangingsopgave een verfijning te doen waar een DRIS-display noodzakelijk is. Daarbij zijn er verschillende technologische ontwikkelingen die beter aansluiten bij de wensen voor de weergave van reisinformatie. Ook is rekening gehouden met de gestelde kaders uit het provinciaal Transitieplan voor het Openbaar Vervoer.

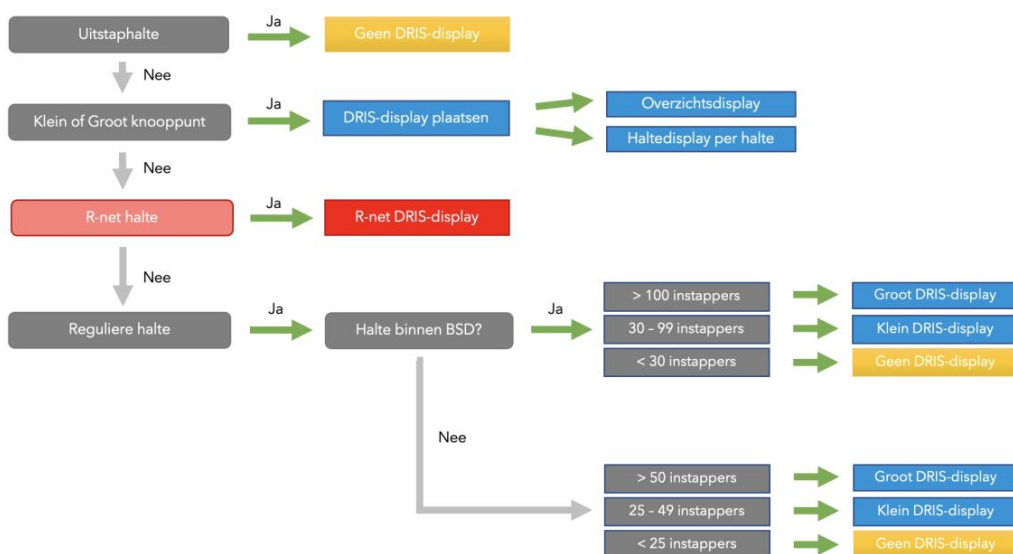
Ten behoeve van de keuze voor de locaties zijn de volgende criteria per halte gehanteerd:

1. Ligt de halte binnen of buiten de bestaand stads- en dorpsgebied (BSD): dit zegt iets over, de ligging, het (potentiële) gebruik en drukte van een halte;
2. Aantal instappers per werkdag: dit zegt iets over het gebruik/drukke van een halte;
3. In welke categorie valt de halte: R-net halte, is het een knooppunt, reguliere of uitstaphalte;
4. Voorziening in de nabijheid: zijn er belangrijke voorzieningen in de buurt aanwezig;
5. Heeft de huidige halte een DRIS-display?

Vervolgens is op basis van de landelijke handreiking, ervaringen bij andere OV-autoriteiten, uitgebreide participatie met stakeholders (reizigersorganisaties en wegbeheerders) en informatie vanuit eigen beleidslijnen een afwegingskader opgesteld. Hieruit komt een voorstel welk type DRIS-display er op welke halte komt. Veel van de huidige locaties blijven actueel, maar door het veranderende OV en aanvullende inzichten uit deze DRIS-visie kunnen er locaties wijzigen of vervallen. Geadviseerd wordt om DRIS-displays te realiseren op de volgende locaties:

1. **OV knooppunten/busstations:** Hier zijn overzichts- en haltedisplays een essentieel onderdeel van de informatieketen voor de reiziger om op de juiste halte te komen en de laatste actuele reisinformatie te verkrijgen. Om deze reden is de keuze voor hoogwaardige displays gerechtvaardigd;
2. **R-net haltes:** Op deze haltes wordt altijd een DRIS-display geplaatst. Binnen de provincie Zuid-Holland zijn dit R-net displays met een analoge klok;
3. **Reguliere haltes** met centrale functie: hier worden twee mogelijkheden voorzien:
 - a. Halte binnen BSD:
 - Grote DRIS-displays op de haltes met meer dan 100 instappers per dag;
 - Kleine DRIS-displays op de minder drukke haltes (30-99 instappers per dag).
 - b. Halte buiten BSD:
 - Grote DRIS-displays op de haltes met meer dan 50 instappers per dag;
 - Kleine DRIS-displays op de minder drukke haltes (25-49 instappers per dag).
4. **Uitstaphalte:** op dit type halte (ook bij HOV-lijnen) wordt geen DRIS-display voorzien.

In het volgende diagram (flowchart) wordt een samenvatting gegeven van de keuzes die in dit hoofdstuk zijn beschreven. Deze flow-chart is een overzichtelijk schema om de keuze te maken of ergens wel of geen DRIS-display wordt geplaatst.

Figuur 1: Flowchart keuze DRIS-display per type halte.

Op basis van bovenstaande samenvatting is uitgerekend hoeveel DRIS-displays en van welk type er binnen de provincie gewenst zijn. Dit totaaloverzicht wordt hieronder weergegeven.

Totaaloverzicht aantallen DRIS-displays provincie Zuid-Holland		
Nieuwe situatie		
<i>Type DRIS-display</i>	<i>Aantal</i>	<i>Opmerking</i>
Reeds aanwezig R-Net DRIS-displays	87	Deze blijven staan
R-Net DRIS-display	446	Nieuwe haltes/locaties
Groot DRIS-display	70	
Klein DRIS-display	271	
Knooppunten		
Overzichtsdisplays	12	
Haltedisplay	85	Met haltevaan met perronletter
Totaal nieuwe DRIS-displays	884	(excl. 'reeds aanwezig R-net')
Huidige areaal		
<i>Type DRIS-display</i>	<i>Aantal</i>	<i>Opmerking</i>
Te verwijderen klein display + batterij	944	
Te verwijderen groot DRIS-display	306	
Totaal te verwijderen	1.252	

Tabel 1: Totaaloverzicht nieuwe DRIS-displays.

Uit bovenstaande tabel is te concluderen dat het totaal aantal DRIS-displays in de toekomst met 386 stuks gaat afnemen. Dit lijkt flink. Echter worden met de huidige 1.339 DRIS-displays 2,2 miljoen reizigers (zijnde 85% van het totaal aantal instappers per maand binnen de OV-concessiegebieden van de provincie Zuid-Holland) bedient. Met het nieuwe DRIS-areaal, met dus minder aantallen, wordt 87% van het aantal instappers van alle haltes per maand bedient met een DRIS-display (ruim 2,25 miljoen reizigers per maand). De aantallen reizigers per maand zijn afkomstig uit november 2019, zijnde pré-corona.

Er kan dan ook terecht geconcludeerd worden dat een deel van de huidige DRIS-displays op haltes staan waar geen of weinig reizigers instappen. Met minder DRIS-displays gaat de provincie Zuid-Holland 2% meer reizigers actuele reisinformatie op de halte aanbieden.

Qua aantallen instappers voor de flowchart wordt aangesloten bij ervaringscijfers elders uit Nederland. Hierbij is het besef dat het trekken van een grens arbitrair is, omdat er locaties ongewenst kunnen afvallen. Daarom wordt voorgesteld om in de aanbesteding ruimte op te nemen voor het doen van aanvullende bestellingen. Hiermee kunnen extra wensen voor DRIS-displays eenvoudig besteld worden binnen een nieuw contract, zowel in de implementatie- als beheerfase.

Financieel kader

In de raming voor de vervangingsopgave is uitgegaan van resultaten uit de inschrijfprijzen uit de twee meest recente aanbestedingen elders in het land. Uit deze informatie zijn de prijzen vergeleken van de verschillende onderdelen waar een DRIS-display uit bestaat, zoals de behuizing, LED panelen, fundatie, masten, reguliere kosten voor het aansluiten van elektra en installatiekosten en algemene projectkosten.

Om te komen tot een totaal investeringsbudget van de aanschaf- en implementatiekosten vermenigvuldigd met de aantallen benodigde displays uit het afwegingskader. Binnen het investeringsbudget is rekening gehouden met 16% VAT-kosten (voorbereiding, advies en

toezicht) en 10% voor onvoorziene kosten. Ten slotte komt hier nog een kostenpost bij voor het verwijderen van de huidige DRIS-displays. De volledige opbouw van de raming is terug te vinden in de DRIS-visie.

Een dergelijk inzicht is in de DRIS-visie ook gemaakt voor de te verwachten beheerkosten. De conclusie daarvan is dat de raming voor de beheerkosten van het nieuwe DRIS-areaal binnen het reeds beschikbare beheerbudget past.

Financiën en dekking

Voor dit voorstel is een investeringsbudget opgenomen van € 10,6 mln in het Kaderbesluit Bereikbaarheid 2022, welke ter besluitvorming voor ligt in de PS vergadering van 14 juli. Het geraamde benodigde beheerbudget voor dit nieuwe DRIS-areaal past binnen de reeds beschikbare middelen voor DRIS binnen de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland en behoeft daartoe geen aanpassing.

Procedure

Uit bovenstaande informatie is op te maken dat het beheercontract van het grootste aandeel van de huidige DRIS-displays (ca. 1.250 stuks) eind december 2021 afloopt. Doordat dit contract conform de aanbestedingswetgeving niet meer verlengd kan worden, gaan deze DRIS-displays per 1 januari 2022 op zwart. Hierdoor genieten de reizigers vanaf dat moment niet meer van actuele reisinformatie op de bushaltes.

Om deze situatie te voorkomen dient er een nieuwe (Europese openbare) aanbesteding georganiseerd te worden. De doorlooptijd van een dergelijke aanbesteding is minimaal 2,5 tot 3 maanden. Deze aanbesteding heeft als doel om een nieuwe contractant te selecteren die voor het einde van dit jaar start met de realisatie van de nieuwe DRIS-displays. Daarom is een positief besluit van Provinciale Staten voor deze zomer cruciaal en wordt verzocht dit onderwerp te behandelen in uw vergadering van 14 juli 2021.

Op dit moment wordt er gewerkt aan de aanbestedingsstrategie, de aanbestedingsleidraad en het Programma van Eisen. Doel is om de aanbestedingsstukken eind juli 2021 gereed te hebben. Na instemming door Provinciale Staten wordt gestart met een Europese openbare aanbesteding.

Hieronder een beknopte samenvatting van de vervolgstappen:

- Consultatie interne stakeholders voor inbreng en aanvullende wensen/opties (mei/juni 2021);
- Opstellen aanbestedingsstrategie (juni/juli 2021);
- Opstellen Programma van Eisen en aanbestedingsleidraad (juni/juli 2021);
- Start aanbesteding (publicatie na besluit Provinciale Staten): eind juli 2021;
- Beoordeling offertes en gunning (september 2021);
- Ontwerpfase en start productie displays (oktober 2021);
- Start uitrol nieuwe DRIS-displays (vanaf november 2021).

Wanneer dit onderwerp na de zomer door Provinciale Staten wordt behandeld, heeft dit tot effect dat de aanbesteding pas eind september zal starten. De opvolgende termijnen schuiven evenredig met 2,5 tot 3 maanden op, waardoor de kans groot is dat de nieuwe DRIS-displays pas na 31 december 2021 gerealiseerd worden.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het Statenvoorstel van Gedeputeerde Staten van 8 juni 2021, met het besluitnummer PZH 2021-776870743;

Besluiten:

1. Voor de Vervangingsopgave DRIS-displays een investeringsbudget van maximaal € 10,6 miljoen beschikbaar te stellen uit het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur.

Den Haag, 14 juli 2021.

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

drs. E.W.K. Meurs

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Bijlage 1: DRIS-visie provincie Zuid-Holland v1.1.

Den Haag, 8 juni 2021.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit